

**A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !**

A Szegedi Ítéltábla dr. Szalay Péter ügyvéd által képviselt felperesnek - a dr. Bánáti János ügyvéd által képviselt alperes ellen jóhírnév megsértésének megállapítása iránt indított perében a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 2008. június 3. napján kelt 8.P.20.878/2007/19. számú ítélete ellen az alperes 20. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

**Í T É L E T E T :**

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 40.000.- (Negyvenezer) Ft másodfokú eljárási költséget, valamint az illetékes állami adóhatóság külön felhívására a Magyar Államnak 24.000.- (Huszonnégyezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

**I N D O K O L Á S :**

A 2006. évi országgyűlési képviselőválasztásokon a felperes a **/párt 1/**, az alperes az **/párt 2/** támogatással képviselőjelöltként kívánt indulni. A felperes a ... Önkormányzat Képviselő-testületének tagja volt a kérdéses időszakban, az alperes pedig a ... önkormányzat fenntartásában álló ... Múzeum igazgatója. A felek a felperes kezdeményezésére 2006. február 28-án az alperes munkahelyén négy szemközt megbeszélést folytattak, majd másnap, 2006. március 1-jén az alperes kérésére a felperes ismételt felkereste őt. Az alperes ez utóbbi beszélgetésükről a felperes tudta nélkül magnófelvételt készített. Ezt követően 2006. március 3-án az Országgyűlés Hivatala Képviselői Irodához **/párt 2/** frakciótermében sajtótájékoztatót tartott, ahol a magnófelvétel egyes

részleteit írott formában kivetítőn nyilvánosságra hozta, illetve a korábbi négy szemközti megbeszélésre hivatkozva az alábbi nyilatkozatot tette: „felperes neve fenyegetőzött és ígéretett, megdöbbenő módon kommunista módszerekre emlékeztetve fenyegetett meg, hogy amennyiben úgy döntök, hogy mégis elindulok a 2006. évi országgyűlési választásokon, veszélybe kerülhet munkám, egzisztenciám”. Az elhangzottak több országos napilapban megjelentek, és azt a televíziócsatornák is közvetítették műsoraikban.

Az **/párt 2/** kampányfőnöke által benyújtott kifogás kapcsán a ... számú Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottság 7/2006. OFVB számú határozatában megállapította, hogy a felperes megsértette a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény 3. § a/ pontjának első fordulataiban, valamint b/ pontjában foglalt alapelveket, őt a további jogsértéstől eltiltotta. A határozat indokolása szerint az eljárás adatai alapján tényként volt megállapítható, hogy a hangfelvételen rögzített beszélgetés során a felperes arra törekedett, hogy az alperest rábírja a jelöltségtől való visszalépésre, illetve arra, hogy az országgyűlési képviselőválasztáson riválisaként ne induljon, magát ne vetesse nyilvántartásba. Ez a magatartás - függetlenül attól, hogy a rábírás előnyök vagy joghátrányok kilátásba helyezésével történt, a beszélgetésrészletek milyen szövegkörnyezetből kerültek kiemelésre, továbbá, hogy milyen volt a beszélgetés stílusa és hangneme - kimerítette e választási alapelvek sérelmét.

A sajtótájékoztató hatására a **/párt 1/** a felperes képviselőjelöltségét azonnali hatállyal visszavonta.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes a tényállásban idézett kijelentésével valótlan tényről állított, híresztelt, s ezzel a jó hírnévhez fűződő személyiségi jogát megsértette. Az alperes a perbeli nyilatkozatával áthágta a véleménynyilvánítás alkotmányos korlátait, a létező és nem létező tényeket mosta össze. Állította, hogy a február 28-i és március 1-jei megbeszélések a régi ismeretségre is tekintettel baráti hangvételűek voltak, melyek a politikai szerepvállalás kérdését taglalták, az elhangzottak nem adhattak alapot a keresetben foglalt alperesi tényállításra.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Vitatta, hogy a sajtótájékoztatón szó szerint hangzott el a sérelmezett kijelentés. Álláspontja szerint a beszélgetésből kitűnik, hogy a felperes kilátásba helyezte, ha a visszalépésre vonatkozó kérésének nem tesz eleget, annak szakmai és magánéleti következményei lesznek. A nyilatkozat e tényeket objektíven, saját felfogása szerint értékelve tartalmazza, az elhangzottak véleménynyilvánításnak minősülnek. Hivatkozott a bírói gyakorlatra, amely szerint a közszereplőről alkotott kedvezőtlen véleménynyilvánítás, értékítélet akkor sem alapoz meg személyiségvédelmet, ha az túlzó vagy felfokozott érzelmeket tükröz.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes a felperes jó hírnévhez fűződő jogát megsértette azzal, hogy 2006. március 3-án országos sajtótájékoztatón a kereset tárgyává tett kijelentést tette, kötelezte az alperest 150.000.-Ft perköltség megfizetésére. Ítéletének indokolása szerint a sérelmezett kijelentés tényállításnak

## **Pf.II.20.371/2008/2. szám**

minősül. Bizonyítottnak fogadta el annak elhangzását is, egyrészt az MTI azon nyilatkozata alapján, amelynek értelmében idézőjelek közé csak olyan szöveg kerülhet, amely szó szerint úgy hangzott el, másrészt az alperes 17. sorszámú jegyzőkönyvbe foglalt személyes előadására figyelemmel, amelyben az alperes elismerte, hogy tartalmát illetően kijelentése megfelel a felperes által előadottaknak. Hangsúlyozta, hogy az alperest terhelte annak bizonyítása, miszerint állítása valós, azaz a fenyegetés ténylegesen megtörtént. A csatolt hangfelvétel, valamint annak kivonatos leírása azonban ezt nem támasztja alá. Önmagában a „nem zsarolni akarok” kijelentés elhangzása, továbbá a visszalépés esetére kilátásba helyezett ígéret, („a szakmai munkádban nagyon-nagyon meg tudnánk futtatni”) nem alkalmasak a szakmai és egzisztenciális fenyegetés tényének megállapítására. Ily módon az alperes a felperes mondataiból önkényesen vonta le az elhangzott következtetést. Nem találta elfogadhatónak azt az alperesi védekezést sem, ami a közte és a felperes között fennálló alá- és fölérendeltségi viszony miatti félelemkeltésre vonatkozott, mert ez nem közvetlen, személy szerinti alá-fölérendeltségi kapcsolat. A szövegben kizárólag az alperesi hivatkozások utalnak negatív következtetésekre, amelyeket a felperes következetesen visszautasított.

Rámutatott, a választási bizottság határozata, amely egyebekben a bíróságot nem köti, csupán azt rögzíti, hogy a felperes arra kívánta rábírní az alperest, hogy a választásokon ne induljon riválisaként, e magatartását értékelte a választás tisztaságát sértőnek. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, az alperes nem bizonyította, hogy a felperes a magánbeszélgetésben egzisztenciálisan megfenyegette, ezért valótlan állítása sérti a Ptk. 78. § (1) - (2) bekezdésében védett, jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát.

Az ítélet ellen az alperes élt fellebbezéssel, kérve annak megváltoztatásával a kereset elutasítását. Érvéle szerint az elsőfokú eljárásban nem tudott arra vonatkozó nyilatkozatot tenni, hogy a felperes által sérelmezett kijelentés szó szerint hangzott-e el, ily módon az elsőfokú bíróság szövegszerűségében hitelt érdemlően nem bizonyított kijelentés alapján marasztalta el. Álláspontja szerint bizonyítást nyert, hogy a felperes a 2006. február 28. napján folytatott beszélgetés során megfenyegette, és olyan következményeket helyezett kilátásba, amelyek alkalmasak voltak benne komoly félelem keltésére. Ezt alátámasztja a 2006. március 1. napján készült hangfelvételen rögzített beszélgetés, amelynek bizonyos mondatai visszautalnak az előző nap elhangzottakra. A korábbi beszélgetés jellegére és tartalmára utalnak a felperesnek az ő felvetéseire tett mondatai, („tegnap lehet, hogy én fogalmaztam rosszul, de nagyon ideges voltam” „nem zsarolni akarok, megint nem zsarolni akarok”, „a tegnapi nap az nem konkrét, direkt effektív fenyegetés volt”). A beszélgetés további tartalmából pedig az tűnik ki, hogy a jelöltségtől való visszalépés esetére a felperes előnyöket helyezett kilátásba, „utalt arra, hogy amennyiben ő, az alperes nem indul a választásokon, az szakmai és magánéleti előmenetelét kedvezően befolyásolhatja. Kifejtette, miszerint az tény, hogy a február 28-i beszélgetés témája is a jelöltségtől való visszalépés volt, ezzel szemben a felperes azt állította, hogy a Múzeumok Barátok Körének ülése teendőiről esett szó,

ennek cáfolatával a felperes szavahihetősége is megkérdőjeleződött. Hangsúlyozta, hogy a hangfelvételen rögzített felvetéseket a felperes nem cáfolta, megrökönyödés részéről nem volt tapasztalható, ami ugyancsak az állítása szerinti tartalmú beszélgetés elhangzását igazolja. Változatlan álláspontja az, hogy a közöttük fennálló alá-fölérendeltségi viszony, miután egy, a megyei önkormányzat által fenntartott költségvetési szerv vezetője volt, számára kiszolgáltatott helyzetet teremtett. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékok köréből kirekesztette az Országos Választási Bizottság határozatát.

Ilyen körülmények között a jogsértés nem valósult meg, nyilatkozata a tényeket objektíven közölte saját felfogásában értékelve. Kijelentése tehát véleménynyilvánításnak minősül, amely akkor jogsértő, ha a bírálat, értékelés aránytalanul túlzó, indokolatlanul bántó, lealázó, lekicsinylő, ez jelen esetben nem állapítható meg. Ismételten hivatkozott a felperest, mint közszereplőt terhelő nagyobb tűrési kötelezettségre.

A felperes ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján a tényállást helyesen állapította meg, abból a jogszabályoknak megfelelő következtetést vont le, döntése helytálló, s határozatának indokolásával is egyetért az ítélőtábla, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján - utalva a Pp. 253. § (2) bekezdésére - helyes indokai alapján helybenhagyta.

A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel kiemeli a következőket:

Alaptalan az a fellebbezési állítás, amely szerint a felperes nem bizonyította, hogy a sajtótájékoztatón a per tárgyává tett állítás elhangzott az alperes részéről. Ahogyan ezt az elsőfokú bíróság helytállóan megállapította, azt maga az alperes is elismerte személyes meghallgatása során, hogy tartalmát tekintve a sajtótájékoztatón tett kijelentése megfelelt a keresetben foglaltaknak. Ezt igazolja az MTI bírósági megkeresésére adott választ tartalmazó e-mail is, amely nem minősül ugyan teljes bizonyító erejű magánokiratnak, de annak hitelességét illetően kétely nem merült fel, továbbá az tény, miszerint a médiában megjelent közlemények az alperes által a sajtótájékoztatón elhangzottakon alapultak. A fentieket meghaladóan a kereset tárgyává tett alperesi nyilatkozat megtételét erősíti az is, hogy az alperes a per folyamán mindvégig azt kívánta bizonyítani, hogy a felperes őt valóban megfenyegette. Az alperes erre vonatkozó határozott és következetes állítása, valamint az, hogy ennek megtörténtét a felperes tudta nélkül a beszélgetésükről készült hangfelvétellel bizonyítani is kívánta, alátámasztja, hogy az alperes ezzel összhangban álló nyilatkozatot tett a sajtónak is.

Az ítélőtábla egyetért az elsőfokú ítélet azon megállapításával, amely szerint az alperesi kijelentés nem véleménynyilvánítás, hanem tényközlés.

A Ptk. 78. §-a által védelemben részesített személyiségi jog sérelmét az a valótlan tényállítás valósítja meg, amelynek tartalma sértő, alkalmas arra, hogy a személy hátrányos társadalmi megítélését váltsa ki. A felperes személyét érintő alperesi

- 5 -

**Pf.II.20.371/2008/2. szám**

tényközlés ilyenek minősül, amit az is, bizonyít, hogy a sajtóközlemény megjelenését követően a felperest jelölő párt felszólította őt a jelöltségtől való visszalépésére,

nyilvánvalóan azért, mert maga is úgy ítélte meg, hogy a felperest az alperes állítása szerinti fenyegető magatartás méltatlanná teszi a képviselői mandátumra, illetve az az őt jelölő politikai párt lejárására is alkalmas.

Egyetért az ítélőtábla az elsőfokú ítélet azon megállapításával is, miszerint az alperes az őt a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján terhelő bizonyítási kötelezettsége körében nem tudta állítása valóságát igazolni. A bizonyítékként csatolt hangfelvételen a felperes mindvégig tagadta a fenyegetés tényét, a felperesnek erre vonatkozó elismerő nyilatkozata nem hangzott el, éppen ellenkezőleg, a felperes az alperes erre utaló felvetéseit visszautasította, kijelentései az alperes ezzel kapcsolatos esetleges félreértését kívánták eloszlatni. Ezek után pedig - ha az előző napi beszélgetésből a fenyegetésre vonatkozó következtetést vont is le - az alperes előtt nyilvánvalóvá kellett válnia, hogy a választásokon való indulása nem jelenthet számára hátrányt, így nem volt alapja, hogy a sajtótájékoztatón elhangzott nyilatkozatot megtegye. Megjegyzi az ítélőtábla, az alperes azt sem tudta pontosan meghatározni, hogy konkrétan mivel fenyegette meg őt a felperes, milyen hátrányt helyezett kilátásba. A felperesnek az az igazolható kijelentése, miszerint az alperes visszalépése esetén támogatásra számíthat, nem fenyegetés, hanem ígéret, előnyök kilátásba helyezése, ami viszont nem értékelhető úgy, hogy a visszalépés hiánya esetén az alperes hátrányokra számíthatott volna. Mindezek alapján az alperes mindössze azt tudta igazolni, hogy a felperes tárgyalta vele a visszalépés kérdéséről és próbálta őt erre rábeszélni, ez azonban önmagában nem alakíthatta ki benne a fenyegetettség érzését.

Az elsőfokú bíróság helyesen értékelte a választási bizottság határozatát is. Abból csak az állapítható meg, hogy a felperes magatartásával megsértette a választási törvény rendelkezéseit azzal, hogy az alperest visszalépésre kívánta rábírní, a fenyegetést alátámasztó bizonyítékként azonban a határozat nem fogadható el.

Az ítélőtábla az eredménytelenül fellebbező alperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes jogi képviseletével felmerült, - 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján - 400.000.-Ft pertárgyérték figyelembevételével (Itv. 39. § (3) bekezdés c/ pont) - megállapított ügyvédi munkadíjnak és utazási költségnek, mint másodfokú perköltségnek a megfizetésére.

Az alperes az Itv. 74. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illeték megfizetésére.

S z e g e d, 2008. december 3.

|                        |                                |                          |
|------------------------|--------------------------------|--------------------------|
| Dr. Szeghő Katalin sk. | Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk. | Dr. Rakita Zsuzsanna sk. |
| a tanács elnöke        | előadó bíró                    | táblabíró                |